

QUÁ TRÌNH DU NHẬP VÀ NHỮNG GIÁO VỤ CƠ BẢN CỦA TÔN GIÁO BAHÁ'Í TẠI VIỆT NAM

Tóm tắt: Hơn nửa thế kỷ du nhập vào Việt Nam, tôn giáo Baha'í ngày một phát triển và có nhiều đóng góp tích cực cho sự tiến bộ xã hội trong bối cảnh đời sống xã hội Việt Nam đương đại. Tuy nhiên, tôn giáo Baha'í còn khá xa lạ với nhiều người. Vì vậy, bài viết sẽ quá trình du nhập và phát triển của tôn giáo Baha'í tại Việt Nam, đồng thời, tìm hiểu những giáo vụ cơ bản của tôn giáo Baha'í thể hiện sự phù hợp với sự phát triển của thế giới hiện đại.

Từ khóa: Tôn giáo Baha'í, du nhập, giáo vụ, Việt Nam.

Dẫn nhập

Baha'í theo cổ ngữ Arab nghĩa là “Người noi theo ánh sáng của Thượng đế” ra đời năm 1863 tại Ba Tư, nay là Iran. Tôn giáo Baha'í bắt nguồn từ phong trào Babi ra đời ở Ba Tư, kéo dài từ năm 1844-1852. Người sáng lập ra trào lưu mới này là Siyyid Ali Muhammad, được gọi là Báb (có nghĩa là “cái cửa”). Trước khi qua đời, Báb chọn một môn đệ trẻ tuổi của mình để kế vị. Đó là Subh-I-Ezel, nhưng do Ezel quá trẻ nên không nhận được sự ủng hộ từ ban lãnh đạo cộng đồng đạo này. Vì vậy, các nhiệm vụ tôn giáo được trao cho Mirza Husayn Ali (1817-1892), là người anh cùng cha khác mẹ nhưng lớn tuổi hơn Subh-I-Ezel. Vào năm 1863, Ali tuyên bố là người dẫn dắt thế giới, giống như lời tiên tri của Báb trước đó. Từ đó, Ali được gọi là Baha'u'llah (nghĩa là vinh quang của Thượng Đế) và được coi là người sáng lập tôn giáo Baha'í. Tôn giáo Baha'í cổ xúy cho nguyên lý về sự thống nhất cơ bản của nhân loại như là sự biểu trưng cho tuyệt đích của toàn bộ quá trình tiến hóa của nhân loại.

---

* Trường Đại học Khoa học Xã hội & Nhân văn, Tp. Hồ Chí Minh.
Ngày nhận bài: 7/7/2017; Ngày biên tập: 20/7/2017; Ngày duyệt đăng: 18/8/2017.

Trong quá trình tồn tại, tôn giáo Baha'i xây dựng và phát triển hệ thống nguyên lý, giáo lý do Đức Baha'u'llah được mặc khải, và trở thành những giáo vụ cơ bản đối với tất cả các tín đồ tôn giáo Baha'i, có ý nghĩa quan trọng trong việc xây dựng một khuôn mẫu xã hội toàn cầu nhằm thực hiện lời truyền dạy của Đức Baha'u'llah, và có thể nói đây là những nét rất độc đáo, biểu hiện phù hợp với sự phát triển của thế giới hiện đại.

Tôn giáo Baha'i du nhập vào Việt Nam từ năm 1954, trải qua 63 năm phát triển, tôn giáo Baha'i đã hòa vào đời sống tôn giáo Việt Nam. Tuy nhiên, hiện nay tôn giáo Baha'i vẫn còn khá mới mẻ và chưa được tìm hiểu nghiên cứu. Vì vậy, bài viết này sẽ trình bày khái quát quá trình du nhập và phát triển của tôn giáo Baha'i vào Việt Nam.

1. Sự du nhập và phát triển của Tôn giáo Baha'i ở Việt Nam

Tôn giáo Baha'i là một tôn giáo thế giới độc lập, lan rộng khắp toàn cầu với trên 6.000.000 tín đồ thuộc hơn 2.100 tộc người, chủng tộc và các nhóm bộ lạc. Tôn giáo Baha'i có mặt tại 235 quốc gia, vùng lãnh thổ, trong đó có Việt Nam. Sự du nhập và phát triển của tôn giáo Baha'i tại Việt Nam được chia làm 2 giai đoạn: (1) từ năm 1954 đến 1975 và (2) từ năm 1975 cho đến nay.

1.1. Giai đoạn 1954-1975

Ngày 18/02/1954, được sự nhất trí của Hội đồng Tinh thần Baha'i Ấn Độ, Bà Shirin Fozdar đến Sài Gòn truyền giáo. Lúc đầu, bà được một số trí thức chấp nhận đức tin mới. Tháng 6 năm 1954, con dâu và con trai của bà từ Mỹ đến Sài Gòn giúp bà truyền giáo và phát triển tôn giáo Baha'i.

Ngày 21/4/1955, Hội đồng Tinh thần Baha'i đầu tiên được thành lập tại Sài Gòn, gồm 9 thành viên. Văn phòng đặt tại số 88, Bonard Sài Gòn (nay là đường Lê Lợi, Tp. Hồ Chí Minh). Hội đồng Tinh thần Địa phương này được Chính quyền Sài Gòn công nhận tại Nghị định số 2.509/HCSV ngày 20/9/1955.

Đến ngày 21/4/1957, Hội đồng Tinh thần Baha'i đầu tiên ở Miền Trung được thành lập tại làng Trùng Giang (nay là thôn Hòa Giang, xã Điện Trung, huyện Điện Bàn, tỉnh Quảng Nam). Tuy nhiên, Hội

đồng Tinh thần này chỉ tồn tại được hơn hai tháng thì bị ngừng hoạt động do một số người bị Chính quyền huyện Điện Bàn bắt giam vì lí do đe dọa niềm tin của nhiều người khác (Chính quyền Sài Gòn cho là người Cộng sản trá hình).

Ngày 21/4/1958 tại Quảng Ngãi, 4 Hội đồng Tinh thần Địa phương được thành lập, đó là Hội đồng Tinh thần Địa phương Thị xã Quảng Ngãi; Hội đồng Tinh thần Địa phương Sơn An, huyện Sơn Tịnh; Hội đồng Tinh thần Địa phương Bình Vân (nay là thị trấn Châu Ổ); Hội đồng Tinh thần Địa phương Tư Duy (nay là Nghĩa Trung, huyện Tư Nghĩa). Các Hội đồng trên do các tín đồ Tạ Xường, Đặng Hùng Kháng, Hoàng Ngọc Uốn, Phan Hiền, Trang Thế Hiền... xây dựng lên.

Năm 1959, tín đồ Baha'i xây dựng thêm 4 Giảng đường ở Đà Nẵng, Quảng Ngãi, Phước Long và Trường Giang. Năm 1960, xây dựng thêm một số Giảng đường và Trường Baha'i Nghĩa thực ở Nhà Bè và Sài Gòn. Tổng số tín đồ Baha'i lúc đó khoảng hơn 1.000 người. Năm 1962 có thêm 21 Hội đồng Tinh thần địa phương, nâng tổng số Hội đồng Baha'i lên 44 Hội đồng với khoảng 2.000 tín đồ. Năm 1964, Hội đồng Tinh thần Quốc gia đầu tiên được thành lập. Năm 1970 có khoảng 95.000 tín đồ và đến đầu năm 1975 tăng lên khoảng 205.000 tín đồ, trong đó có khoảng 30.000 người dân tộc thiểu số như người Chăm, người Thượng và người Nùng, với 687 Hội đồng Tinh thần Địa phương.

Trước 1975, các hoạt động của tôn giáo Baha'i ở Miền Nam khá mạnh và rộng khắp, có cơ sở ở hầu hết các tỉnh, thành phố, những vùng dân tộc miền núi và người Hoa ở Sài Gòn. Một trong những hoạt động nổi bật của tôn giáo Baha'i lúc đó là việc tổ chức "Ngày Tôn giáo Hoàn cầu" hằng năm. *Ngày Tôn giáo Hoàn cầu lần thứ nhất* được tổ chức ngày 21 tháng 01 năm 1962 tại Sài Gòn, với sự tham dự của đại diện các tôn giáo khác như: Phật giáo, Công giáo, Islam giáo, Cao Đài... để cùng thảo luận, bàn bạc các đề tài liên quan đến thống nhất tôn giáo và vai trò hòa hợp tôn giáo trong xã hội. Ngày Tôn giáo Hoàn cầu lần thứ nhất đã trở thành ngày truyền thống hằng năm liên tục từ năm 1962 đến năm 1975 của tôn giáo Baha'i.

1.2. Giai đoạn từ năm 1975 đến nay

Sau giải phóng (30/4/1975), hoạt động của tôn giáo Baha'i duy trì được trong 2 năm và ngừng hẳn vào năm 1977. Sự liên lạc giữa cộng đồng Baha'i các tỉnh với cơ cấu Quản trị Trung ương bị gián đoạn. Riêng tại Thành phố Hồ Chí Minh, cộng đồng Baha'i vẫn tổ chức một số ngày Thánh lễ của Baha'i.

Trong thời gian từ năm 1989-1990, tôn giáo Baha'i lần hồi hoạt động trở lại. Tháng 4/1989 một tổ chức lâm thời của tôn giáo Baha'i lấy tên là "*Ban liên lạc tín đồ Baha'i*" được thành lập tại Tp. Hồ Chí Minh nhằm liên lạc với tín đồ trong nước. Kể từ đó, ở một số tỉnh, thành phố như: Đà Nẵng, Tp. Hồ Chí Minh, Cần Thơ, Bình Thuận, Kiên Giang, tín đồ Baha'i bắt đầu sinh hoạt tôn giáo trở lại. Đặc biệt là sau khi có Nghị định 69/HĐBT năm 1991, cộng đồng Baha'i đẩy mạnh hoạt động. Tháng 11/1991, *Ban Vận động hợp thức hóa* tôn giáo Baha'i tự thành lập và xin đăng ký Văn phòng tại 201 lô H, chung cư Nguyễn Thiện Thuật, Quận 3, Tp. Hồ Chí Minh. Ban vận động đã cử đại diện đến Ban Tôn giáo Tp. Hồ Chí Minh gửi đơn đề nghị cho tín đồ Baha'i tại Tp. Hồ Chí Minh được sinh hoạt tôn giáo bình thường, đồng thời nhiều lần gửi đơn xin đăng ký sinh hoạt tôn giáo đến Ban Tôn giáo Chính phủ.

Năm 2000, tín đồ Baha'i có mặt ở 36 tỉnh, thành (phần lớn từ Miền Trung trở vào), trong đó có hơn 2.000 tín đồ là người Chăm. Theo báo cáo ban đầu của các tỉnh, thành phố, vào năm 2005, tín đồ Baha'i có ở 45 tỉnh, thành phố với hơn 6 ngàn tín đồ, tập trung chủ yếu tại các tỉnh, thành phố từ Miền Trung trở vào. Thành phố Hồ Chí Minh đã chấp thuận để cộng đồng tôn giáo Baha'i tại thành phố tổ chức một số lễ tưởng niệm hàng năm như: Thánh lễ Tử đạo của Đức Bab, Thánh lễ Giáng sinh của Đức Bab, Thánh lễ Thăng thiên Đức Baha'u'llah¹. Riêng ở Miền Bắc, tôn giáo Baha'i âm thầm phát triển ra nhiều tỉnh, thành phố như: Hà Nội, Hà Tây, Phú Thọ, Hòa Bình....

Ngày 28/2/2007, Trưởng ban Ban Tôn giáo Chính phủ ký Giấy chứng nhận đăng ký hoạt động tôn giáo cho Cộng đồng Tôn giáo Baha'i Việt Nam; Ngày 14/7/2008, Thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ, Trưởng ban Tôn giáo Chính phủ ký Quyết định công nhận tổ chức tôn giáo đối với Cộng đồng Tôn giáo Baha'i Việt Nam. Quyết

định được trao ngày 25/7/2008 tại một buổi lễ được tổ chức tại Tp. Hồ Chí Minh. Sự kiện này đánh dấu một trang mới, quan trọng trong lịch sử phát triển của tôn giáo Baha'i tại Việt Nam, thể hiện sự bền lòng của toàn thể cộng đồng, đặc biệt của Ủy ban đặc biệt lâm thời, biểu thị tâm linh kiên định của người Baha'i. Đây là tiền đề, điều kiện để xác lập tính hợp pháp của tôn giáo Baha'i tại Việt Nam.

Sau một năm kể từ ngày được cấp Giấy Chứng nhận đăng ký hoạt động tôn giáo, ngày 21/3/2008 tại Tp. Hồ Chí Minh, Cộng đồng Tôn giáo Baha'i Việt Nam tiến hành tổ chức Đại hội Đại biểu Toàn quốc lần thứ nhất để bầu Hội đồng Tinh thần Tôn giáo Baha'i Việt Nam và thông qua Hiến chương, chương trình hoạt động trong nhiệm kỳ lần thứ I (2008 - 2009). Đây là sự kiện mang tính lịch sử của Cộng đồng Tôn giáo Baha'i Việt Nam từ sau khi đất nước hoàn toàn thống nhất.

Việc Nhà nước công nhận tổ chức tôn giáo đối với Cộng đồng Tôn giáo Baha'i Việt Nam là sự trân trọng lịch sử hình thành, phát triển và trưởng thành của Cộng đồng Tôn giáo Baha'i Việt Nam từ năm 1954. Là sự tôn trọng quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo của hơn 7.000 người Việt Nam là tín đồ Baha'i - một cộng đồng của những người có cùng niềm tin, có giáo lý, giáo luật, nghi lễ không trái với thuần phong mỹ tục và lợi ích của đất nước, có tôn chỉ *hoạt động tuân thủ luật pháp Việt Nam, nêu cao tinh thần đoàn kết, hòa hợp dân tộc, hòa hợp tôn giáo; phấn đấu vì sự phát triển kinh tế, xã hội của đất nước, vì nền văn minh vật chất và tinh thần của nhân loại* như đã được khẳng định trong Hiến chương của Cộng đồng Tôn giáo Baha'i Việt Nam.

Năm 2015, Đại hội Toàn quốc Cộng đồng Tôn giáo Baha'i Việt Nam lần thứ VII (nhiệm kỳ 2014-2015) đã kỷ niệm 60 năm Tôn giáo Baha'i có mặt tại Việt Nam (1954-2014) và 50 năm thành lập Hội đồng Tinh thần Quốc gia Việt Nam (1964-2014). Hiện nay, Cộng đồng tôn giáo Baha'i Việt Nam đã trải qua 10 kỳ đại hội (nhiệm kỳ 01 năm).

2. Những giáo vụ cơ bản của tôn giáo Baha'i ở Việt Nam

Trải qua 174 năm qua, cộng đồng tôn giáo Baha'i khắp thế giới nói chung và cộng đồng tôn giáo Baha'i Việt Nam nói riêng đã nỗ lực làm việc nhằm xóa đi các rào cản về thành kiến giữa các dân tộc, cộng tác

cùng các nhóm có chung mục đích để xây dựng một khuôn mẫu xã hội toàn cầu tiến tới thực hiện lời phán của Đức Baha'u'llah, Đấng sáng lập tôn giáo Baha'i: "Trái đất là một quốc gia, nhân loại là công dân của quốc gia đó", để đạt được điều này, cộng đồng tôn giáo Baha'i thực hiện nghiêm 3 giáo vụ quan trọng sau:

2.1. Giáo lý của Đức Baha'u'llah

Giáo lý và các phán lệnh, hệ thống tổ chức và nền quản trị được truyền thụ từ Thánh thư Baha'i, nhằm giải quyết mọi khía cạnh của đời sống cá nhân, tập thể và chiếu rọi ánh sáng lên những vấn đề đạo đức xã hội.

Giáo lý Baha'i duy trì những nguyên lý quyền bình đẳng về cơ hội và đặc ân giữa nam và nữ; nhấn mạnh đến sự giáo dục bắt buộc; xem các tôn giáo khác nhau như là những giai đoạn phát triển của chân lý tâm linh; xem sự hòa hợp giữa tôn giáo và khoa học là điều thiết yếu; nhắm đến loại trừ sự chênh lệch quá mức giữa giàu và nghèo; ngăn cấm tình trạng nô lệ, tu khổ hạnh, ăn xin và ản tu; cấm uống rượu và sử dụng thuốc gây nghiện ngoại trừ sử dụng trong việc điều trị bệnh. Quy định chế độ hôn nhân một vợ một chồng, tán thành tiêu chuẩn về khiết bạch cả nam lẫn nữ trước khi lập gia đình và vợ chồng hoàn toàn chân thành với nhau, can ngăn việc ly dị. Nhấn mạnh đến việc tuyệt đối tuân tùng chính phủ mà mình đang sống và không xen vào những vấn đề chính trị. Nâng cao sự làm việc trong tinh thần phụng sự lên hàng thờ phượng. Thúc giục việc tạo ra hoặc chọn lựa một thể giới ngũ phụ, phác thảo đại cương về các cơ cấu phải được thành lập và duy trì nền hòa bình chung của nhân loại.

Vì tôn giáo Baha'i không có tu sỹ, nên việc truyền giáo là nhiệm vụ của mọi tín đồ. Đức Baha'u'llah đã trao cho tín đồ nhiệm vụ đem giáo lý của mình đến toàn thể nhân loại bằng lời nói và gương tốt, cấm sự ép buộc. Để trở thành tấm gương tốt làm hình mẫu điển hình, tín đồ Baha'i thực hiện nghiêm túc và có trách nhiệm đối với các quy định của Chính Đạo là không vi phạm vào các điều cấm, như: không dùng chất có cồn, chất kích thích; không nhận ủng hộ từ người không phải là tín đồ Baha'i... và tuân theo luật pháp, quy định của nhà nước. Bên cạnh đó, luôn tôn trọng quyền của mỗi cá nhân trên hành trình tìm chân lý một cách độc lập.

Người theo tôn giáo Baha'i cầu nguyện hằng ngày vào buổi sáng bằng Kinh cầu nguyện do Đức Baha'u'llah mạc khải, mọi tín đồ Baha'i từ 15 tuổi trở lên đều đọc bản kinh cầu nguyện bắt buộc hàng ngày. Kinh cầu nguyện này bắt buộc mọi người phải đọc riêng, không được đọc tập thể, trừ trường hợp cầu nguyện trong tang lễ. Cầu nguyện chủ yếu ở nhà, họ chỉ gặp nhau vào Lễ 19 Ngày (Nineteen Day Feast) và các Thánh Lễ (Holy Feast).

Đức Baha'u'llah tập trung nhiều điều giáo huấn của mình vào trong 150 bộ Kinh sách với một số nguyên lý, nhưng nguyên lý cốt lõi của Đức Baha'u'llah là *Nhân loại thống nhất*. Sự thống nhất thế giới là giai đoạn cuối cùng trong cuộc tiến hóa của nhân loại, điều này sẽ được thực hiện dựa trên sự nhìn nhận của cá nhân về nguyên lý nhân loại thống nhất này như là nguyên lý tâm linh chủ yếu của đời sống hiện nay.

Về nghi lễ, trong năm có 9 ngày Thánh lễ² và thời kỳ trai giới, phần nghi lễ khá đơn giản, gồm 3 phần:

- Phần tâm linh: Cầu nguyện.
- Phần quản trị: Thảo luận về việc phát triển tôn giáo tại địa phương và chào mừng những tín đồ mới.
- Phần xã hội: chúc sức khỏe các đạo hữu và gia đình, dùng bánh, nước với nhau.

Ngoài những ngày Thánh Lễ trên, tín đồ Baha'i phải trai giới 19 ngày liên trong mỗi năm, từ ngày 2/3 - 20/3, thời gian này bằng một tháng lịch của tôn giáo Baha'i (tháng thứ 19 theo niên lịch Baha'i - lịch của tôn giáo Baha'i một năm có 19 tháng, mỗi tháng có 19 ngày và 4 hoặc 5 ngày dư gọi là Dư nhật). Trong thời gian này, người tín đồ thuộc diện trai giới phải nhịn ăn uống ban ngày, từ lúc Mặt Trời mọc đến lúc Mặt Trời lặn và chỉ ăn uống vào buổi tối hoặc trước lúc bình minh, nhằm dành thời gian cho việc rèn luyện tâm trí, cầu nguyện và suy tưởng. Những người dưới 15 tuổi và trên 70 tuổi, người bệnh, người có thai và cho con bú, đàn bà có kinh nguyệt, du khách và những người lao động nặng nhọc chân tay đều được miễn.

2.2. Giáo dục

Đức Baha'u'llah thúc giục quyền của cá nhân để tự do khám phá chân lý cho chính họ như là một nguyên lý thiết yếu để thăng tiến nền

văn minh. Tuy nhiên, để thực hành đầy đủ khả năng này, người ta phải đọc. Vì vậy, mọi người phải được xóa mù chữ để tiếp cận với Thánh kinh của tôn giáo mình cũng như các Thánh thư của các tôn giáo khác.

Do vậy, giáo dục nổi bật lên là công cụ không thể thiếu - công cụ học tập đạo đức tích cực. Để hoàn thành những mục tiêu rộng lớn về đảm bảo “phát triển đầy đủ nhân cách và phẩm giá con người” và thúc đẩy “sự hiểu biết, lòng khoan dung và tình bằng hữu giữa tất cả các nước, các nhóm tôn giáo, dân tộc và chủng tộc,” giáo dục phải nỗ lực để phát triển một tập hợp những năng lực tiềm tàng của con người - trí tuệ, nghệ thuật, xã hội, đạo đức và tinh thần. Không có cách nào khác để nâng cao những người phục vụ xã hội tích cực, những người xây dựng tình bằng hữu và các tác nhân của việc phụng sự và sự đáng tin cậy. Đức Baha’u’llah đã nói: “Hãy xem con người là một hầm mỏ giàu châu ngọc có giá trị vô biên. Chỉ có giáo dục mới có thể khiến những kho báu này bộc lộ và giúp loài người hưởng lợi từ đó”³. Những “kho báu” này phải được khai thác có chủ ý bởi vì cho dù tính cao thượng, lòng tốt và vẻ đẹp là những khía cạnh bẩm sinh của bản chất chúng ta, thì con người có thể trở thành nạn nhân đối với những khuynh hướng đòi trụ của cái tôi bên trong và dập tắt ngọn lửa tình yêu.

Vì vậy, chương trình giáo dục không thể chỉ quan tâm đến kiến thức về hiện tượng khoa học tự nhiên và xã hội, mà còn phải được hướng dẫn đến mục đích tăng lực tinh thần và đạo đức. Đặc biệt cho thiếu nhi - nhất là các bé gái - là tương lai của xã hội. Vì tầm quan trọng của mối liên hệ sâu xa giữa hạnh phúc cá nhân và xã hội, những chương trình giáo dục cần thấm nhuần trong mỗi đứa trẻ “mục đích hai mặt của đạo đức”. Mặt thứ nhất liên quan đến quá trình biến đổi cá nhân - về phát triển trí tuệ, thể chất và tinh thần. Mặt thứ hai liên quan đến biến đổi xã hội qua việc phụng sự cho thế giới loài người. Để theo đuổi mục đích hai mặt này của sự biến đổi cá nhân và tập thể, những năng lực đạo đức cụ thể phải được phát triển.

Đức Baha’u’llah răn dạy tín đồ: “Các người hãy hiến mình cho việc nâng cao hạnh phúc và sự bình an của con cái loài người. Hãy dồn hết tâm trí và ý chí các người vào việc giáo dục các dân tộc và các giống nòi trên Trái Đất, để nhờ uy lực của Tối Đại Danh, sự chia rẽ sẽ bị xóa sạch trên mặt địa cầu, và tất cả nhân loại trở thành những người ủng

hộ nền Trật tự chung và trở thành cư dân của một Thành phố duy nhất. Hãy làm rực sáng và thánh hóa tâm hồn các người; đừng để tâm hồn tàn lụi vì gai góc hận thù và xơ cứng ác tâm. Các người cùng sống trên một thế giới, và được tạo nên do sự vận hành của một Ý chí duy nhất. Thật phúc cho ai giao tiếp với mọi người bằng lòng nhân hậu và yêu thương tốt cùng”⁴. Tôn giáo Baha'i luôn xem tri thức là ân huệ lớn nhất mà Thượng đế ban cho mọi người và những ai đánh mất cơ hội đạt tới tri thức thì sẽ sống cuộc đời hạn hẹp hơn người khác.

Đối với Cộng đồng tôn giáo Baha'i ở Việt Nam, với mục tiêu hướng vào sự phát triển của thanh thiếu niên trong xã hội, họ xây dựng chương trình “Giáo dục phổ thông bắt buộc” cho các tín đồ (hoặc con em của các tín đồ) để phát triển các phẩm chất đạo đức cho cá nhân là điều quan trọng nền tảng, không chỉ để giúp các cá nhân có tương lai tốt đẹp mà còn góp phần vào sự phát triển của toàn xã hội.

Chương trình Giáo dục phổ thông của cộng đồng tôn giáo Baha'i ở Việt Nam được chia thành ba cấp độ phục vụ cho ba nhóm đối tượng theo 3 độ tuổi khác nhau, đó là chương trình *Giáo dục tâm linh và đạo đức* cho thiếu nhi từ 6 đến 12 tuổi; tiếp đến là chương trình *Gia tăng năng lực tâm linh* cho thiếu niên từ 12 đến 15 tuổi; Ở cấp độ thanh niên, những người trên 15 tuổi thì học cách đóng góp cho tiến bộ xã hội. Bên cạnh đó, ở cấp tập thể thì duy trì các hoạt động hữu ích nhóm học tập trong phạm vi gia đình, cộng đồng. Các địa phương đều chia ra những cụm để sinh hoạt theo những hoạt động cốt lõi (có định hướng từ Thông điệp của Tòa Công lý Quốc tế để thống nhất hành động trên toàn thế giới) với phương hướng *nỗ lực giúp thanh niên bước đi trên đường phụng sự, sống hữu ích cho xã hội*.

Chương trình Giáo dục giáo dục tâm linh và đạo đức cho thiếu nhi từ 6 đến 12 tuổi: Đức Abdul Baha đã nói trong tất cả các công việc phụng sự cao quý nhất có thể dâng lên Thượng đế Toàn năng là việc giáo dục và đào tạo trẻ em. Từ đó, việc cung cấp giáo dục tâm linh và đạo đức cho trẻ em luôn là một phần cốt lõi trong văn hóa của cộng đồng Baha'i. Trong các khu phố có tín đồ Baha'i và bạn bè của họ sinh sống, luôn có các lớp học đạo đức cho thiếu nhi để nuôi dưỡng những trái tim và những khối óc non trẻ, để bổ sung vào giáo dục trí tuệ khoa học mà các bé nhận được ở trường.

Đối với thiếu nhi thì tập trung vào học các kỹ năng, tìm hiểu những giá trị căn bản để áp dụng trong cuộc sống thường nhật: Các bài học ngắn và vui, phù hợp với lứa tuổi, có các hoạt động xây dựng kỹ năng kết bạn, kỹ năng giao tiếp, giúp các em hình dung những khái niệm và cách áp dụng thực tế của tình thương yêu, lòng nhân ái, sự hào phóng qua chuyện kể, trò chơi, nghệ thuật và âm nhạc. Những lớp này mở rộng cho tất cả mọi gia đình, không phân biệt nguồn gốc, tôn giáo, với sự đồng ý của bố mẹ.... Lớp học tạo cơ hội cho các em hiểu được những giá trị tinh thần căn bản như tình thương yêu, sự thống nhất, sự hòa hợp và sự công bình, để các em áp dụng trong suy nghĩ, trong gia đình và khi cư xử với bạn bè.

Chương trình Gia tăng năng lực tâm linh cho thiếu niên từ 12 đến 15 tuổi: Chương trình này nhằm giúp các em vượt qua giai đoạn quan trọng nhất của cuộc đời, xây dựng năng lực cho thiếu niên, khả năng lý luận căn bản đạo đức, hướng nguồn năng lượng dồi dào của các bạn độ tuổi thiếu niên vào các dự án phụng sự các cộng đồng của các bạn như gia đình, trường học, khu phố.

Để làm được chương trình này, họ cần sự góp sức của các thanh niên tình nguyện. Các thanh niên chính là những người huấn luyện viên, hoạt náo viên, và cũng là người dẫn dắt cho các em thiếu niên trong chương trình. Thông qua các hoạt động được hướng dẫn và khởi xướng bởi cộng đồng Baha'i, thanh niên thường xuyên ngồi lại với nhau để khám phá các chủ đề và các câu hỏi của lứa tuổi thanh niên, để xây dựng ý thức trách nhiệm đối với việc góp sức xây dựng cộng đồng, và hiểu tầm quan trọng của cuộc sống phụng sự.

Cộng đồng Baha'i phát triển các nhóm thanh thiếu niên với tiêu chí "Mọi thế hệ đều được có cơ hội để đóng góp vào sự phát triển của xã hội, vào một giai đoạn đặc biệt trong đời họ. Đối với thế hệ thanh thiếu niên hiện nay, đây là thời khắc của các bạn! Đây là lúc các bạn suy nghĩ, cam kết và rèn luyện bản thân cho cuộc sống phụng sự mà từ đó ơn phước sẽ tuôn đổ dồi dào"⁵. Trên cơ sở đó, cộng đồng tôn giáo Baha'i Việt Nam đã phát huy rất tốt nguồn lực của nhóm thanh niên, với nhiệt huyết tuổi trẻ và quyết tâm cao, các nhóm thanh thiếu niên được quy tụ và đã tham gia vào các hoạt động xây dựng kỹ năng phụng sự và phát triển tri thức, đức tính và lòng nhân ái trong cách ứng phó với các tệ nạn và thách thức của xã hội.

Ở cấp độ tập thể: Các cộng đồng Baha'i đều chú trọng vào các hoạt động cốt lõi dành cho mọi thành viên trong gia đình và cộng đồng qua các hoạt động hữu ích nhóm học tập trong phạm vi gia đình, cộng đồng. Nội dung các hoạt động dựa trên các giáo trình Baha'i thống nhất trên toàn cầu của Viện Giáo lý Ruhi⁶, nhưng không giới hạn trong tín đồ Baha'i mà mở rộng cho tất cả mọi người nhằm mục đích chia sẻ những kiến thức, tầm nhìn, và nhân sinh quan tâm linh, và xây dựng những kỹ năng cho phép mọi người đều có thể đóng góp cho cộng đồng ngay nơi mình sinh sống.

Từ những bài học đầu tiên, tín đồ sẽ khám phá những đề tài tâm linh như cầu nguyện, suy tưởng, sự sống và cái chết và sự phát triển của linh hồn, qua những tinh hoa thông thái của những lời trích dẫn Thánh thư, giúp ứng phó với những thử thách trong cuộc sống thường nhật hiệu quả hơn. Tiếp theo là những bài học trao thêm kiến thức và kỹ năng chăm sóc và phát triển tâm linh cho bản thân, gia đình, và cộng đồng, như quan tâm hơn đến người thân, nuôi dạy con cái trong gia đình tốt hơn, tạo điều kiện làm người bạn tốt cho con cái ở tuổi thanh thiếu niên. Và quan trọng hơn hết, là mỗi cá nhân sẽ cảm thấy hạnh phúc hơn, viên mãn hơn, tự tin hơn và khám phá được nhiều năng lực mới trong chính bản thân mình, mà một trong những năng lực đó là năng lực học tập ở mọi lứa tuổi, mọi điều kiện.

Ở góc độ khác cho thấy vai trò của trụ cột giáo dục, trụ cột giới luật có ý nghĩa rất lớn cho việc quản trị cộng đồng Baha'i mà không cần có chế độ tu sĩ. Điều này được giải thích như sau: ở thời quá khứ, chế độ tu sĩ là cần thiết, vì kẻ bình dân đều vô học và không được giáo dục, họ phải nhờ các vị giáo sĩ để huấn luyện họ về giáo lý, cách hành lễ, cả các lễ điều, và việc quản trị theo công lý... nhưng thời đại hiện nay, việc giáo dục được phổ biến mau lẹ và các giới răn của Đức Baha'u'llah được tuân giữ thì các tín đồ sẽ được nhận nền giáo dục chẵn chẵn. Từ đó, mỗi cá nhân có thể tự mình nghiên cứu Thánh kinh, “mức nước sự sống” ngay tại nguồn. Những nghi lễ và tín điều phiền phức sẽ không còn tồn tại trong tổ chức Baha'i và công việc quản lý sẽ được giao cho các cơ quan được thiết lập theo nền quản trị Baha'i.

2.3. *Quản trị*

Việc thiết lập và quản trị của cộng đồng Baha'i dựa trên trụ cột *Dân chủ* và trụ cột *Thống nhất*.

2.3.1. *Trụ cột Thống nhất*

Tôn giáo Baha'i không có các tu sỹ nên việc quản trị giao cho các Hội đồng công cử gọi là Hội đồng Tinh thần và được chia làm 3 cấp: địa phương, quốc gia và quốc tế. Các cơ quan này có quyền “lập pháp, hành pháp và tư pháp” đối với cộng đồng Baha'i.

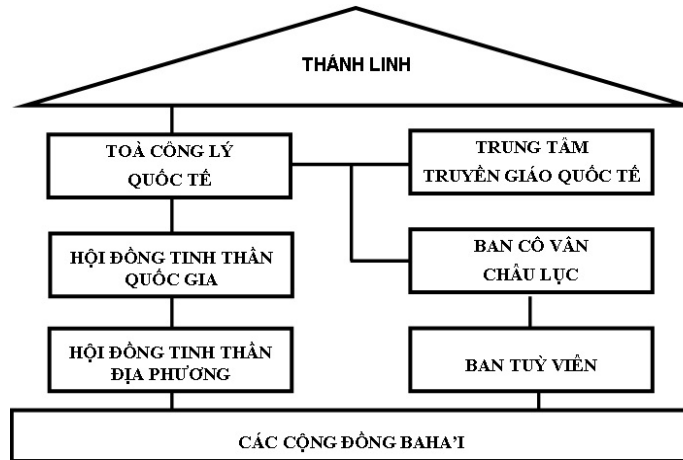
Hội đồng Tinh thần Địa phương (Local Spiritual Assembly - LSA): Hội đồng này gồm 9 người được bầu lại hàng năm vào ngày đầu của Thánh lễ Ridvan, tức là ngày tuyên ngôn của Đức Bahá'ulláh (năm 1863), do toàn thể tín đồ trưởng thành từ 21 tuổi trở lên bầu chọn⁷. Ở Việt Nam hiện nay, Hội đồng Tinh thần tôn giáo Baha'i địa phương có 36 hội đồng.

Hội đồng Tinh thần Quốc gia (National Spiritual Assembly - NSA): Trên Hội đồng Tinh thần Địa phương là Hội đồng Tinh thần Quốc gia. Tại mỗi quốc gia, các Hội đồng Tinh thần Địa phương bầu 1 hoặc 2 đại biểu tùy theo số lượng tín đồ trưởng thành để tham dự Đại hội Đại biểu Toàn quốc. Cuộc bầu cử này mang tính thiêng liêng, không có chế độ ứng cử viên, không có sự giới thiệu và cũng không có chiến dịch vận động bầu cử⁸. Thời gian Đại hội Toàn quốc được diễn ra trong khoảng từ ngày 21/4 đến 2/5. Trong thời gian này, cộng đồng tôn giáo Baha'i cũng tổ chức Thánh Lễ Ridvan kỷ niệm Tuyên ngôn của Đức Bahá'ulláh. Hội đồng Tinh thần Baha'i Quốc gia Việt Nam được bầu lần đầu tiên vào năm 1964, có nhiệm kỳ là một năm. Trong khoảng thời gian từ 1964-1975, Hội đồng Tinh thần Baha'i Quốc gia Việt Nam đã nhiều lần tham gia bầu Hội đồng Tinh thần Baha'i Quốc tế (tức là Tòa Công lý Quốc tế - The Universal House of Justice - UHJ). Từ khi được công nhận về tổ chức tôn giáo, Hội đồng Tinh thần Baha'i Việt Nam đã giữ mối liên hệ chặt chẽ với Tòa Công lý Quốc tế. Năm 2013, Hội đồng Tinh thần Baha'i Việt Nam cử đoàn đại biểu (7 thành viên) tham dự Đại hội Baha'i Quốc tế lần thứ 11 tổ chức tại Thánh địa Baha'i (Haifa-Israel).

Hội đồng Tinh thần Quốc tế: Hội đồng này được bầu tại Thánh địa Baha'i ở Haifa, Israel từ năm 1963, gồm các thành viên ở hơn 60 Hội

đồng Tinh thần Quốc gia và Hội đồng Tinh thần vùng lúc bấy giờ. Theo nền Quản trị Baha'i, thì Tòa Công lý Quốc tế gồm có 9 ủy viên do các Hội đồng Tinh thần Baha'i Quốc gia của các nước trên thế giới bầu chọn với nhiệm kỳ 5 năm. Tòa Công lý Quốc tế là cơ cấu quản trị tối cao của tôn giáo Baha'i trên toàn thế giới. Tất cả các Hội đồng Tinh thần Baha'i Quốc gia trên toàn thế giới, trong đó có Việt Nam đều tuân tùng Tòa Công lý Quốc tế và thực thi các kế hoạch do Tòa Công lý Quốc tế ban hành chung cho toàn thế giới Baha'i.

Hiện nay, Trung tâm Baha'i Quốc tế đặt trên núi Carmel, tỉnh Haifa (Israel). Khi còn sống, Đức Giáo hộ Shoghi Effendi chỉ định trên toàn thế giới 27 vị phụ tá Giáo hộ để giữ việc coi sóc các mối đạo và kêu gọi nhân loại xây dựng tòa nhà thống nhất. Hệ thống này, các tín đồ Baha'i gọi là trụ cột Thống nhất, trụ cột này giúp cho tín đồ tuân theo các giáo huấn của Đức Baháullah không bị lệch lạc. Các tín đồ thấy điều gì nghi ngờ thì các phụ tá Giáo hộ giải thích, và có thể nhờ vị phụ tá Giáo hộ tại Thánh địa (tại Haifa) xem lại chính văn của Đức Báb, Đức Baháullah và Đức Abdul - Baha để hiểu rõ.

Hình 1: Hệ thống quản trị của cộng đồng tôn giáo Baha'i

2.3.2. Trụ cột Dân chủ

Để chọn các đạo hữu tham gia vào Hội đồng Tinh thần các cấp, cộng đồng tôn giáo Baha'i tổ chức bầu cử bằng phiếu kín, nhiệm kỳ 1 năm. Phiếu bầu của mỗi người cần phải được giữ kín. Không được đề cử dưới bất cứ hình thức nào. Các đạo hữu cần tránh những phương

cách và những hành vi của các chính trị gia. Các đạo hữu phải hướng trọn về Thượng Đế, và với động cơ trong sạch, tinh thần tự do và trái tim thánh thiện, hãy tham gia vào việc bầu cử...⁹ và các đạo hữu chú tâm hết mức để tiến hành bầu cử một cách tự do, phổ thông và bỏ phiếu kín. Mọi hình thức vận động ngầm, gian lận, cấu kết và gây áp lực cần phải được ngăn chặn và cấm đoán¹⁰.

Mỗi tín đồ được ghi một danh sách gồm 9 tín đồ Baha'i trưởng thành trong cộng đồng mà xét thấy là có đủ đức tính tốt, có khả năng rõ rệt và kinh nghiệm chín chắn. 9 tín đồ Baha'i có số phiếu cao nhất sẽ đắc cử vào Hội đồng; sự thoái thác chỉ được chấp nhận khi có lý do thật chính đáng. Hoạt động bầu cử Baha'i rất có ý nghĩa và thiêng liêng cho nên hoạt động luôn nhận được sự quan tâm, nhắc nhở của Tòa Công lý Quốc tế, hay Hội đồng Tinh thần của các quốc gia đó.

Sự khác nhau cơ bản giữa các hệ thống bầu cử có các ứng cử viên và hệ thống bầu cử Baha'i là trong hệ thống có các ứng cử viên, các cá nhân hay người đề cử họ quyết định rằng họ cần nắm được các vị trí quyền lực và tự đề cử mình để được bầu. Trong hệ thống Baha'i thì chính quần chúng cử tri quyết định điều đó. Nếu một cá nhân tự mình phô trương trước mắt mọi người với mục đích muốn mọi người bỏ phiếu cho mình, các cử tri có thể coi đây là sự lừa phỉnh và cảm thấy bị xúc phạm bởi điều đó; họ biết phân biệt giữa một người nổi tiếng do kết quả tự nhiên trong việc phụng sự tích cực cộng đồng với một người tự phô trương mình trước công chúng chỉ để thu hút phiếu bầu¹¹.

Nhiệm vụ và quyền hạn của Hội đồng Tinh thần rất lớn và quan trọng, như lo việc truyền giáo, tổ chức các cuộc lễ, các lớp giáo lý, các cuộc họp, các Thánh lễ, ấn loát kinh sách, kiểm duyệt các ấn phẩm về tôn giáo Baha'i, giải quyết các vấn đề liên quan tới đời sống tín đồ, bảo vệ đức tin, nhắc nhở tín đồ trong cộng đồng tuân thủ các luật lệ tôn giáo, chính sách, pháp luật của nhà nước, tổ chức công tác từ thiện xã hội, đảm nhận vấn đề quỹ của tôn giáo và chỉ định tín đồ vào các ủy ban đặc biệt để giúp việc cho Hội đồng... cho nên *sức mạnh và sự tiến bộ của cộng đồng Baha'i phụ thuộc vào việc bầu chọn những linh hồn trong sạch, chân thực và tích cực... vận động bầu cử là không được phép....*¹².

Và ai cũng có thể được bầu vào Hội đồng Tinh thần nếu tín đồ trưởng thành từ 21 tuổi trở lên, không có sự phân biệt nam nữ. Lần đầu tiên trong lịch sử tôn giáo thiên khai, Đức Baha'u'llah công bố sự bình đẳng nam nữ. Đức Baha'u'llah không nêu điều này như một niềm hy vọng thần thánh hoặc lý tưởng, nhưng đoan kết nó như một yếu tố căn bản trong cơ cấu nền trật tự xã hội của tôn giáo Baha'i, sự bình đẳng này được nâng đỡ bằng luật pháp, đòi hỏi cùng một tiêu chuẩn giáo dục cho mọi người và sự bình quyền trong xã hội.

Cần quan tâm sâu sắc đến khả năng thực sự và những thành đạt hiện tại của tín đồ và chỉ chọn người có phẩm chất tốt nhất, cho dù họ là nam hay nữ, bất kể địa vị xã hội, để bầu vào cương vị mang trọng trách đặc biệt của một ủy viên Hội đồng Tinh thần Baha'i¹³.

Bên cạnh Hội đồng Tinh thần là những nhóm cá nhân (các Cố vấn) có tài năng và kinh nghiệm được chỉ định để làm tư vấn cho các Hội đồng và các tín đồ. Những Cố vấn này không phải là các tu sỹ (vì Baha'i không có tu sỹ), nhiệm vụ của họ là làm tư vấn, không có quyền quyết định đối với các Hội đồng.

Kết luận

Nỗ lực suốt 174 năm qua, cộng đồng tôn giáo Baha'i đã có mặt khắp thế giới với nhiều triệu tín đồ, nhiều tộc người, chủng tộc, gắn kết chặt chẽ với nhau bởi một hệ thống các cơ cấu công cử, bao gồm khoảng 13.000 Hội đồng Tinh thần Địa phương, 189 Hội đồng Tinh thần Quốc gia và một cơ quan quản trị quốc tế là Tòa Công lý Quốc tế. Tôn giáo Baha'i đang trở thành một khuôn mẫu của sự thống nhất trong đa dạng tại Liên Hiệp Quốc, là một hiện tượng tôn giáo không giống với bất cứ tôn giáo nào khác mà thế giới đã từng thấy. Đó là một cộng đồng đa dạng và có phạm vi địa lý rộng nhất so với bất cứ khối dân cư có tổ chức nào khác trên hành tinh.

Với tôn chỉ như Đức Baha'u'llah đã nêu: “Phụng sự nhân loại là phụng sự Thượng Đế”, cộng đồng Baha'i đã đồng hành với mọi thành phần trong xã hội để làm thăng tiến những thể hệ biết phụng sự người khác, biết hy sinh bản thân cho hạnh phúc chung, một nhu cầu cần thiết để giúp thế giới ngày một tốt đẹp hơn./.

CHÚ THÍCH:

- 1 Bài giảng về Tôn giáo Baha'i, Tài liệu lưu hành nội bộ của Ban Tôn giáo Chính phủ.
- 2 9 ngày Thánh lễ là:
  - a. Năm mới bắt đầu vào tối 21/3 gọi là lễ Naw-Ruz (tết Baha'i).
  - b. Ngày 21/4, vào lúc 15 giờ là ngày đầu lễ Rid Van, tức là ngày tuyên ngôn của Bahá'llah (năm 1863).
  - c. Ngày 23/5, vào lúc 2 giờ 11 phút, sau Mặt Trời lặn là tuyên ngôn của Báb (23/5/1844).
  - d. Ngày 29/5, lúc 3 giờ sáng là lễ thăng thiên của Baha'u'llah (29/5/1892).
  - e. Ngày 9/7, lúc 12 giờ trưa là lễ tử đạo của Báb (1850).
  - f. Ngày 20/10, là lễ giáng sinh của Báb (1819).
  - g. Tối 12/11, là lễ giáng sinh của Baha'u'llah (1817).
  - h. Tối 26/11, là lễ giao ước.
  - i. 01 giờ sáng ngày 28/11, là lễ thăng thiên Abdul - Baha (1921).
- 3 'Abdu'l-Bahá, *Quảng bá nền Hòa bình Thế giới*, tr. 278.
- 4 Trích Thánh Thư Đức Baha'u'llah đoạn CLVI
- 5 Trích thư gửi thanh niên của Tòa Công lý Quốc tế
- 6 Viện Giáo lý Ruhi là một cơ cấu giáo dục hoạt động dưới sự bảo hộ của Hội đồng Tinh thần quốc gia Baha'i Colombia. Mục đích là phát triển nguồn nhân lực để cống hiến cho sự phát triển tâm linh, xã hội và văn hóa của người dân Colombia. Trải qua hàng chục năm, tài liệu được các cộng đồng Baha'i trên khắp thế giới sử dụng.
- 7 Đại hội Đại biểu Toàn quốc của Cộng đồng Tôn giáo Baha'i Việt Nam tổ chức vào các ngày 22-23/4/2017, Đại hội đã bầu ra Hội đồng Tinh thần địa phương và Hội đồng Tinh thần Quốc gia nhiệm kỳ 2017-2018
 Các chủ tịch Hội đồng tinh thần địa phương: Miền Bắc: Đạo hữu Nguyễn Thị Mai Anh; Huế, Đà Nẵng: Đạo hữu Nguyễn Thị Lâm; Quảng Nam, Quảng Ngãi: Đạo hữu Nguyễn Thức; Bình Định, Tây Nguyên: Đạo hữu Diệp Đình Hữu; Khánh Hòa, Ninh Thuận: Đạo hữu Nguyễn Đình Thỏa; Bình Thuận: Đạo hữu Bùi Phước Kỳ Nam; Tp. Hồ Chí Minh và vùng lân cận: Đạo hữu Lê Đình Dương; Cần thơ và vùng lân cận: Đạo hữu Trương Quốc Thái; Kiên giang, Sóc Trăng, Bạc Liêu: Đạo hữu Nguyễn Hoàng Lộc.
- 8 Hội đồng Tinh thần Quốc gia nhiệm kỳ 2017-2018: Chủ tịch: Đạo hữu Nguyễn Thức; Phó Chủ tịch: Đạo hữu Bùi Phước Kỳ Nam; Tổng Thư ký: Đạo hữu Nguyễn Đình Thỏa; Phó Tổng Thư ký: Đạo hữu Diệp Đình Hữu; Thủ Quỹ: Đạo hữu Trương Quốc Thái; Ủy viên: Đạo hữu Nguyễn Thị Lâm; Ủy viên: Đạo hữu Nguyễn Thị Mai Anh; Ủy viên: Đạo hữu Nguyễn Hoàng Lộc; Ủy viên: Đạo hữu Lê Đình Dương.
 Nguồn: <http://bahai.org.vn/tin-tuc-bai-viet/>, truy cập ngày 18/6/2017
- 9 Thư ngày 16/1/1932 viết theo lệnh Đức Shoghi Effendi gửi một Hội đồng Tinh thần - dịch từ tiếng Ba tư
- 10 Thư ngày 8/3/1932 viết theo lệnh Đức Shoghi Effendi gửi một Hội đồng Tinh thần Địa phương-dịch từ tiếng Ba Tư
- 11 Thư ngày 16/11/1988 gửi Trung tâm Truyền giáo Quốc tế.
- 12 Thư ngày 9/4/1932 viết theo lệnh Đức Shoghi Effendi gửi một Hội đồng Tinh thần Địa phương, dịch từ tiếng Ba tư).
- 13 Trích Thư viết tay của Đức Shoghi Effendi, phụ lục cho lá thư đề ngày 27 tháng 12 năm 1923 được viết theo lệnh của Ngài gửi Hội đồng Tinh thần Quốc gia Ấn Độ và Myanmar, được in trong *Bình minh của Một Ngày Mới*, New Dehli: Baha'i Publishing Trust, 1970, tr. 4.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Bài giảng về Tôn giáo Baha'i*, Tài liệu lưu hành nội bộ của Ban Tôn giáo Chính phủ.
2. Hội đồng Tinh thần tôn giáo Baha'i Việt Nam (2011), *Hy vọng le lối*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội.
3. Hội đồng Tinh thần tôn giáo Baha'i Việt Nam (2011), *Làn gió bổ sung*, Nxb. Tôn giáo, Hà Nội.
4. J. E. Esselmont (1987), *Baha'u'llah và Kỳ nguyên mới*.
5. *Tìm hiểu về tôn giáo Baha'i*, Tài liệu lưu hành nội bộ của tôn giáo Baha'i.
6. Trương Văn Chung (Chủ biên) (2017), *Tôn giáo mới - Nhận thức và thực tiễn*, Nxb. Đại học Quốc gia Tp. Hồ Chí Minh.
7. Vài nguyên lý giáo dục Baha'i, Tài liệu lưu hành nội bộ của tôn giáo Baha'i.
8. Tham khảo các website:
9. <https://vi.wikipedia.org/wiki/báb>
10. http://btgcp.gov.vn/Plus.aspx/vi/News/38/0/162/0/1198/Gioi_thieu_khai_quat_ve_ton_giao_Baha_i
11. <http://bahai.org.vn>
12. www.ruhi.org
13. https://vi.wikipedia.org/wiki/Baha'i_giao

Abstract

**INTRODUCTION PROCESS AND RELIGIOUS ACTIVITIES
OF THE BAHÁ'Í FAITH IN VIETNAM**

Being introduced into Vietnam for more than a half century, the Baha'i faith has developed and had contribution to social progress in the contemporary context of Vietnam. However, the Baha'i religion is quite strange to many people. Thus, the article indicates the process of introducing and developing of the Baha'i religion in Vietnam, as well as the religious activities that show its suitability for the development of the modern world.

Keywords: Baha'i religion, introduction, religious activities, Vietnam.